

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R.P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, De Oratione
Mentali Et Mysteriorvm Vitae D.N. Iesv Christi &
benedictae Matris eius meditatione**

Arias, Francisco

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XII. Quomodo compaßionis affectus exercendus interiores Saluatoris
nostri dolores co[n]sidera[n]do.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48934)

Ita minutim in vnoquoq; mysterio doloroso poenas & dolores quos Christus passus, considerandi sunt, vt iisdem compatiatur. Postremò ad huc affectum eliciendum, poenarum grauitate ponderata, in se redire hominem oportet, & cogitare se Benignissimo Domino harum poenarum causam exstitisse: nam eius causa, vtq; illum à peccatis & damnatione æterna liberaret, & in regnum Patris sui aditum illi patefaceret, easdem sustinet.

CAP. XII.

Quomodo compassionis affectus exercendus, interiores Saluatoris nostri dolores considerando.

GRAVISSIMI quidem fuere dolores, qui corpus Domini nostri dilacerarunt, qui simul & totam animæ essentiam, in quantum erat eiusdem corporis forma, excruciarunt: alij tamen dolores immediatè animam eius, quantum ad potentias interiores, & rationem

182 FRANC. ARIAS CAP. XI
inferiorem, exagitarunt, atque
multo maiores fuere: quare iustus
est, ut & illis in particulari contem-
pleamus. Primaria horum dolorum
interiorum causa fuere peccata
minimum, tam quæ iam inde à ma-
exordio facta sunt, quàm quæ ad
que finem patranda sunt: omnia
quidem ob oculos habebat, & san-
ctissima anima sua peruidebat. Quod
que ita cogitari non potest, quod
grauē diuino huic cordi cormen-
fuerit, tā infandū semper, terribile
& triste spectaculum ob oculos ha-
bere, quale erant omnia delicta
culpæ, quæ in diuinam maiestatem
commisæ fuerant, committebantur,
tur, & committendæ erant. Quo ma-
lius hi dolores intelligantur, adue-
tendum est, in primo quo sanctissi-
ma illa anima Christi creata fuit
puncto, statim illam vidisse diuinam
essentiam, uti modo videt, vidisse,
inquam, infinitè dignam esse, quam
angeli omnes & homines honorent
& colant, & si fieri posset, infinitam
gloriam, cum illam promereatur,
tribu-

CAP. XI
DE ORAT. MENTALI. 183

tribuant. Omnem autem illam gloriam, qua diuinitatem dignam esse vidit, omnibus amoris viribus sibi collatis, quæ ineffabiles sunt, sibi desiderabat. Et tametsi commune sit, vt qui clarè Deum vident, & in anima beati sunt, in omnibus etiam animæ, ac corporis potentijs beati sint, adèd vt nullam sentire amplius pœnam aut dolorem queant: in Christo tamen hoc exceptionem toto illo tempore quo in terra vixit, passum est. Vt licet anima, quoad partem superiorem, fuerit beata, & immenso gaudio plena, tamen quoad corpus, & partem sensitiuam animæ, quæ corpus informat, pœnæ simul & tormentorum capax fuit: quoad rationem verò inferiorem, quæ res temporales intuetur, tristitia & doloris. nam gloria quæ in superiori animæ ratione versabatur, in potentias inferiores non redundabat. Ita porrò id Deus Pater fieri voluit, vt Christus Dominus noster, in quantum homo mundum redimere posset; & sacratissima illa anima id

184 FRANC. ARIAS CAP. V DE
ma id ita acceptavit & voluit, ut
se reciperet pœnas, quas non
peccatis promerebamur. Quomodo
igitur sancta illa anima pœna
doloris capax fuit, videbat hinc
uinitatem, quam immenso amore
diligebat & cuius gloriam, cultum
& obedientiam maximè optabat.
Illinc verò omnia hominum peccata
& facta, & quæ in præsentibus
fiiebāt, & ad finem vsque mundi
tranda erant: cumque illa peccata
innumera forent, singula ipsorum
in magnam diuinitatis iniuriam,
in infinitæ maiestatis contemptum
dere videbat. Hinc cōtinuus & per
petuus illi dolor obuersabatur, qui
velut immensum pelagus illum ob
ruebat; atque adeò magnus & excen
sivus, ut quidquid dici concipi
potest, ineffabiliter excedat. Hoc
namque dolor ab amore procedebat,
& ut amor erga gloriam diuinitatis
erat summus, ita etiā summus
& immensus quem sentiebat erat
dolor, dum illam ab hominibus tot
peccatis iniuriā affectam & ludibrio
bri

brio habitam cerneret.

Quoniam autem peccatum, uti iniuria est Dei, ita etiã animarũ dãnũ ac detrimentũ est, accedebat huc & alia horũ dolorũ causa, sc. quod tot animas peccato perijisse, & ad perpetuas flammãs cõdemnatas videret, & alias ad finem vsque sæculi perdendas & damnandas sciret. Nam, ut alibi diximus, pro eo quo quis Deum amat amore, amat & proximum; & quoniam anima illa sacratissima summè Deum amabat, hinc & summè animas amabat; cumque videret illas quas tantopere amabat, in tantum malum & dãmnum, tam culpæ, quam pœnæ prolabi, & quamuis se in infiniti valoris sacrificium ad easdem salvandas offerret, hoc illas uti remedio nolle, at mortem vitæ, captiuitatem satanæ ac damnationem sempiternam, adoptioni in filios Dei & gloriæ æternæ præferre; incredibilem inde dolorem concepit. Atque ita peccata gladius illi anceps erãt, quæ vtrimque illi vulnus infigebãt;

hinc

*In libello
de imitatione Dei-
paræ c. 28.*

186 FRANC. ARIAS CAP. XI
hinc quòd Dei sint offensa, illi
verò, quod animarum damnatio
damnatio.

Hi sunt dolores interiores, qui
in anima Christi Redemptoris con-
derare: & ex illis imprimis hunc
passionis affectum elicere debemus
dolentes comprimè, viso purissimo
illam animam, quæ tantopere nos
dilexit, tantaq; nobis beneficia con-
tulit, nostri causa doloribus saturatam,
adeò tristem, & peccatorum
nostrorum felle, & amaritudine per-
tatam, ut etiam, antequam in corpore
satellites sæuissent, tam copiosè
sanguinem ipsa eodem eliceret, ut
circumquaque locus nataret. Dicitur
ubi necis dilectissimi sibi Ionathæ
certior redditus est, magno compas-
sionis affectu vestes conscidit, & in
lacrymas prorumpens, ait, *Doleo super te*
per te frater mi Ionatha, de corenims,
& amabilis super amore mulierum,
sicut mater amat unicum filium suum,
ita ego te diligebam. Deinde eiusdem
virtutes recensens ait, *Sagitta Ionathæ*
numquam redijt retrorsum. Sicut
& Ionathæ

2. Reg. 1.

& Ionathas aquilis velociores, leoni-
 bus fortiores. atque hisce similitudi-
 nibus dolorem auxit, simul & lu-
 ctum. Huc scilicet Dauidem impulit
 pietas & amor erga Ionatham. atq;
 id ipsum nos docet charitas & amor
 erga Christum Dominum; vt scili-
 cet, eius passionē & circumstantias,
 quæ dolores eius augent, cogitan-
 do, cor præ dolore conscindamus,
 & maiori cum affectu, quàm David,
 dicamus: O æterni Patris soboles,
 frater noster dulcissime, super fili-
 os hominum pulcherrime, amoris
 ac dulcedinis fons, qui totus beni-
 gnus, mansuetus, & totus amabilis,
 ô inuicte leo de tribu Iuda, genero-
 sissime mortis & inferni victor, cæ-
 liquè vindex; video te, gloria mea,
 in hoc monte Caluarix mortalibus
 vulneribus faucium, clavis confixū,
 lancea transfossū, & sanguine na-
 tantem. Diffringatur cor meum Do-
 mine, vbi te video tam dirè ac cru-
 deliter habitum, præ compassione
 lacrymentur oculi mei, vbi te dolo-
 ribus repletum video.

Hic

Hic fuit femper Sanctorum & rorum seruorum Christi spiritus considerare scilicet attentè per eius, & præ quodam illarum se & compafsione gemere ac flere iam ante in persona Dei ipsius charias vaticinatus est, aspiciem me quem confixerunt: id est, fidelibus contemplabuntur, & plangunt eum planctu quasi super unigenitum & dolebunt super eum vt doleri solent morte primogeniti, & tamen si primogenitum compafsionis huius obtinere mediū sit amor Christi: efficitur hic vt aliena homo mala sentiat propria, atque ita qui magno amore Christum amore fertur, maxime compatiatur. huc tamen & alia media conducunt, qualia sunt, cruciatus Christi velut presentes, & oculis obiectos, (de quo postea agemus nam hoc documētum omnibus huiusce mysterijs commune est,) inter eandem etiam ob causam aliquando poenalitates sponte assumere, velut flagellis in corpus sæuire, gestare cilicium, brachijs crucis in forma

Zach. 12.

apertis orare, frigoris aliquantulū
 subire, aut similia. Nam hoc pacto
 homo ad se ingrediens, ita secum ra-
 tiocinatur: si ego peccator æternis
 dignus cruciatibus, tam exigua, tam
 penitus sentio, vt vix muscæ pun-
 cturam ferre queam, quomodo gra-
 uissima illa tormenta carnem illam
 virginalem & corpus tenerrimum,
 summa gloria & reuerentia dignum
 cruciarint oportet? Porrò graue mi-
 nimè videri debet, ad pium hūc cō-
 passionis affectum eliciendū, hæcce
 media adhibere: est enim sanctus, &
 preciosissimos in anima deuotionis,
 suauitatis, meritorum, gratiarum,
 virtutumque fructus producit. Hinc
 non immeritò sanctus Bonauentura *In stimu-*
 ait: Quid esse potest fructuosius, aut *lo diuini*
 suauius, quam ex toto corde ama- *Amoris.*
 rissima Domini nostri Iesu Chri-
 sti Passioni condolere &
 compatiri

CA-